

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ в.о. ректора університету

« 27 » 2022 р. № 329

В.о. ректора Валентина АРАНЧІЙ

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З
ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ У ПОЛТАВСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ АГРАРНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ

СХВАЛЕНО

Протокол засідання вченої ради
університету

« 27 » 2022 р. № 5

Укладачі Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання у Полтавському державному аграрному університеті:

Валентина Аранчій – в. о. ректора;

Олександр Галич – перший проректор;

Олена Костенко – проректор з науково-педагогічної роботи;

Юлія Вакуленко – керівник навчально-наукового центру інформаційно-комунікаційних освітніх технологій та освіти дорослих;

Людмила Шульга – керівник навчально-наукового центру забезпечення освітньої діяльності та якості освіти;

Андрій Дорошенко – начальник навчального відділу;

Інна Лаврінченко – керівник відділу моніторингу та забезпечення якості освіти

Олег Федірець – заступник начальника навчального відділу;

Ірина Колесніченко – методист II категорії навчального відділу.

Положення розглянуто радою з якості вищої освіти Полтавського державного аграрного університету «22» грудня 2022 року, протокол № 4 .

© ПДАУ, 2022

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	4
2. Особливості організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання.....	6
3. Організація поточного контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.....	7
4. Організація семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.....	8
5. Організація та проведення атестації здобувачів вищої освіти.....	10
6. Прикінцеві положення.....	11

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання у Полтавському державному аграрному університеті (далі – Положення) розроблено відповідно до: Закону України «Про освіту»; Закону України «Про вищу освіту»; Закону України «Про Національну програму інформатизації»; Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 року №386-р «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні»; Положення про дистанційне навчання, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 25 квітня 2013 року № 466, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 30 квітня 2013 р. за № 703/23235; Положення про електронні освітні ресурси, затверджене наказом МОН України № 749 від 29.05.2019 та інших нормативно-правових актів.

1.2. Це Положення розроблено на основі: Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті, Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Полтавському державному аграрному університеті, Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті, Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, Положення про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету та інших нормативно-правових актів.

1.3. Технології дистанційного навчання застосовуються в умовах, коли можливості фізичного відвідування університету здобувачами вищої освіти, науково-педагогічними працівниками обмежені або відсутні, традиційні інструменти теоретичного і практичного навчання, семестрового контролю та атестації здобувачів вищої освіти не можуть бути застосовані з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини).

1.4. Мета освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання полягає в наданні Полтавським державним аграрним університетом (далі університетом) освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій відповідно до стандартів вищої освіти.

1.5. Завданням освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання в Університеті є забезпечення рівних можливостей громадян у реалізації їхнього конституційного права на здобуття освіти незалежно від статі, раси, національності, соціального і майнового стану, роду й характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання та з урахуванням їхніх здібностей.

1.6. Дистанційна комунікація учасників освітнього процесу в Університеті здійснюється через синхронізацію розкладу із корпоративним Google-календарем у режимі відеоконференції Google Meet, з обов'язковим залученням до них навчального відділу, та, за потреби, інших структурних підрозділів та через засоби комунікації, вбудовані до підсистеми забезпечення розроблення, наповнення та використання навчально-методичних матеріалів освітніх компонентів освітніх програм (платформа LMS Moodle). У випадку

наявності об'єктивних підстав та за погодженням з навчальним відділом, можливе застосування інших шляхів комунікації зі здобувачами вищої освіти (електронна пошта, месенджери (Viber, Telegram та ін.), відео- та аудіокомунікації MS Teams, ZOOM, messenger Cisco Webex Meeting, Skype та ін.), форуми, чати тощо.

При цьому під час відеоконференції викладач повинен мати можливість ідентифікувати здобувача вищої освіти за допомогою візуального контролю.

1.7. Технології дистанційного навчання передбачають здійснення взаємодії між учасниками освітнього процесу як асинхронно, так і синхронно в часі.

1.8. У цьому Положенні терміни вживаються в таких значеннях:

– *асинхронний режим* – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;

– *веб-середовище дистанційного навчання* – системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб'єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

– *веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), у тому числі дистанційні курси* – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (програм), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів;

– *змішана форма навчання* – процес поєднання аудиторної роботи та роботи з використанням технологій дистанційного навчання, що базується на нових дидактичних можливостях інформаційних технологій і сучасних навчальних засобів;

– *інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання* – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (програм), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

– *психолого-педагогічні технології дистанційного навчання* – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

– *синхронний режим* – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференції, соціальні мережі тощо);

– *система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (програм)* – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;

– *система управління дистанційним навчанням* – програмне забезпечення, що призначене для організації освітнього процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

– *технології дистанційного навчання* – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання у навчальних закладах та

2. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

2.1. Організація освітнього процесу може здійснюватися за змішаною формою навчання або з використанням технологій дистанційного навчання, що забезпечує можливість реалізувати право здобувачів вищої освіти на якісну та доступну освіту відповідно до їх здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей та досвіду, незалежно від віку, місця проживання чи перебування, стану здоров'я, соціального і майнового стану, інших ознак і обставин, у тому числі тих, які об'єктивно унеможливають відвідування Університету.

2.2. Освітній процес з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється у таких формах: навчальні заняття; практична підготовка; самостійна робота; контрольні заходи.

2.3. Основними видами навчальних занять з використанням технологій дистанційного навчання є: лекція, семінар, практичні заняття, лабораторні заняття, консультації та інші.

2.4. Лекції, консультації, семінари, практичні та лабораторні заняття проводяться зі здобувачами освіти дистанційно у синхронному або асинхронному режимі відповідно до робочих програм навчальних дисциплін, графіка навчального процесу та затвердженого розкладу занять.

2.5. Технології дистанційного навчання на лекційних заняттях забезпечують надання здобувачам аудіовізуальної інформації за темою лекції різними шляхами: 1) через засоби телекомунікаційного зв'язку у синхронному режимі відповідно до розкладу, коли здобувачі можуть отримувати інформацію від лектора і ставити йому запитання в реальному вимірі часу; 2) в асинхронному режимі, коли здобувачі вищої освіти отримують аудіовізуальний запис лекційного матеріалу 3) викладення лекційного матеріалу у вигляді презентацій на платформі LMS Moodle, веб-сторінок або в іншому форматі, який доступний здобувачам для вивчення лекційного матеріалу.

2.6. Семінари можуть проводитись у форматі відеоконференцій в онлайн режимі (на спеціалізованих платформах відеоконференцзв'язку), під час яких відбувається обговорення та аналіз теоретичного матеріалу певної теми, до якої здобувачі вищої освіти готують виступи на підставі завдань викладача.

2.7. Технології дистанційного навчання на практичних заняттях забезпечують детальний розгляд у форматі відеоконференцій (на спеціалізованих платформах відеоконференцзв'язку) окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формування умінь і навичок їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання здобувачами вищої освіти завдань (контрольних робіт). Завдання можуть виконуватись у синхронному або в асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Тестовий контроль проводиться з використанням банку тестових завдань на платформі LMS Moodle. Результати оцінювань виконання завдань і тестового контролю викладач вносить в електронний журнал обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

2.8. Технології дистанційного навчання на лабораторних заняттях

забезпечують детальний розгляд у форматі відеоконференцій (на спеціалізованих платформах відеоконференцій зв'язку) експериментальних та практичних положень навчальної дисципліни із індивідуальним виконанням здобувачами завдань лабораторної роботи із використанням лабораторного устаткування, обчислювальної техніки чи їх симуляцій. Завдання можуть виконуватись у синхронному або в асинхронному режимі, що визначається робочою програмою навчальної дисципліни. Результати оцінювань виконання лабораторних робіт викладач вносить в електронний журнал обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

2.9. Дистанційні консультації дозволяють здобувачам освіти в режимі онлайн отримувати відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (у формі чату, форуму та особистих повідомлень, а також у форматі відеоконференцій – для груп здобувачів вищої освіти).

2.10. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між учасниками освітнього процесу під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимах.

2.11. Курсові та кваліфікаційні роботи (дипломні проекти (роботи)) виконуються здобувачами вищої освіти самостійно. Здобувач вищої освіти має право на консультування з керівниками робіт (проектів) та консультантами через електронну пошту, месенджери, відеоконференції, чати, телефонні дзвінки або очно. Усі роботи оформлюються здобувачами вищої освіти на паперовому носії та в електронному вигляді, надсилаються поштою і електронною поштою або подаються особисто на кафедру, де розглядаються у встановленому порядку.

2.12. Практична підготовка здобувачів вищої освіти з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється шляхом проведення навчальних практик у синхронному чи асинхронному режимі та виробничих/професійних/науково-дослідних (науково-дослідницьких)/переддипломних практик на базах практик за наявності відповідних веб-ресурсів і можливостей доступу до них.

2.13. Самостійна робота передбачає використання навчальних матеріалів, які здобувачі вищої освіти одержують через мережу Інтернет. Вимоги щодо самостійного вивчення навчального матеріалу конкретної дисципліни визначаються робочою програмою навчальної дисципліни, методичними вказівками, інструкціями і завданнями.

2.14. Контрольні заходи проводяться із застосуванням дистанційних технологій навчання і повинні відповідати таким вимогам:

- авторизований доступ до інформаційно-комунікаційних інструментів організації дистанційного навчання;
- можливість визначення часу початку і завершення доступу, тривалості виконання завдань;
- об'єктивність критеріїв перевірки результатів виконання завдань з активним використанням автоматизованих засобів оцінювання знань;
- варіативність формування завдань контрольних заходів.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПОТОЧНОГО КОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

3.1. Поточний контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти за допомогою технологій дистанційного навчання здійснюється під час проведення навчальних занять дистанційно, а також шляхом оцінювання завдань, що виконуються здобувачами вищої освіти в електронній формі.

3.2. Проведення поточного контролю з використанням технологій дистанційного навчання може здійснюватися із використанням різних типів завдань, а саме:

- автоматизовані тести для контролю та самоконтролю навчальних досягнень здобувачів вищої освіти;
- різнорівневі індивідуальні та групові завдання (звіт, презентація, проєкт, відеозапис тощо) з наданням зворотного зв'язку про результати перевірки навчальних досягнень здобувачів освіти за матеріалом, що вивчається;
- оцінювання викладачем взаємодії та комунікації між здобувачами освіти в асинхронному та синхронному режимах за допомогою чату, форуму, опитування, анкетування тощо;
- взаємне оцінювання виконання завдань, що здійснюється здобувачами вищої освіти стосовно одне одного;
- оцінювання викладачем результатів виконання здобувачами вищої освіти групових завдань з використанням глосаріїв, баз даних навчальних дисциплін;
- завдання, що потребують розгорнутої, творчої відповіді (наприклад, кейси);
- інші інструменти.

3.3. При виставленні балів за поточний контроль оцінюванню підлягають: рівень досягнення результатів навчання, сформовані у робочій програмі навчальної дисципліни; рівень засвоєння теоретичних знань та практичних вмінь і навичок з тем, включених до робочої програми навчальної дисципліни; самостійне опрацювання тем; проведення розрахунків, лабораторних та контрольних робіт (за потреби); виконання інтерактивних завдань для поглибленого вивчення чи контрольної перевірки знань; виконання індивідуальних чи групових завдань визначеної форми звітності з наданням зворотного зв'язку; формування понятійного апарату навчальної дисципліни; обговорення дискусійних питань в асинхронному режимі; самостійне або взаємне оцінювання виконання індивідуальних чи групових завдань; підготовка енциклопедичних чи реферативних статей за заданою чи довільною проблематикою; формування бази даних навчальної дисципліни за принципами ієрархічної систематизації понятійного апарату.

3.4. Результати поточного оцінювання рівня засвоєння знань та вмінь здобувачів вищої освіти за кожний контрольний захід проставляються науково-педагогічним працівником в Електронному журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

4.1. Семестровий контроль з використанням технологій дистанційного навчання здобувачам вищої освіти, які навчаються за відповідними освітніми програмами, проводиться згідно із затвердженим графіком навчального процесу.

4.2. Семестровий контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти (у т.ч. екзамени, захист курсових робіт (проектів), звітів практики) здійснюється через відеоконференції Google Meet та, за потреби, з використанням технологій дистанційного навчання на платформі Moodle або за погодженням з начальником навчального відділу може здійснюватися через інші засоби відео- та аудіокомунікації, Viber, Zoom, Skype тощо.

4.3. Семестровий контроль проводиться після автентифікації здобувачів вищої освіти, що передбачає:

– встановлення аудіо та візуального контакту зі здобувачами вищої освіти на вибраній платформі відеоконференцій;

– демонстрацію студентського квитка, або залікової книжки, або іншого документа, що посвідчує особу.

4.4. При проведенні семестрового контролю у формі заліку (диференційованого заліку) підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою формується за результатами поточного контролю знань з цієї навчальної дисципліни і вноситься у відомість обліку успішності.

4.5. Захист курсових робіт (проектів) з використанням технологій дистанційного навчання передбачає завантаження здобувачем вищої освіти файлу з матеріалами курсової роботи (проєкту) одним із способів вказаних в п. 2.12. оцінювання викладачем змісту надісланої роботи (проєкту) здійснюється за наперед оголошеними критеріями та допуску до захисту. При цьому за наявності першої можливості здобувач вищої освіти повинен надати на кафедру паперовий примірник курсової роботи (проєкту).

4.6. Захист курсових робіт (проектів) проводиться дистанційно в режимі відеоконференції з відеофіксацією та з обов'язковим дотриманням норм та принципів академічної доброчесності. У встановлений розкладом час початку захисту курсових робіт (проектів) викладач розпочинає відеоконференцію, здійснює автентифікацію здобувачів, інформує їх про умови проведення захисту курсових робіт (проектів), часові обмеження.

4.7. Результати оцінювання курсової роботи (проєкту) за 100-бальною шкалою вносяться до відомості обліку успішності.

4.8. Захист звітів з практик проводиться дистанційно в режимі відеоконференції з відеофіксацією та з обов'язковим дотриманням норм та принципів академічної доброчесності. У встановлений розкладом час початку захисту звітів з практик викладач розпочинає відеоконференцію, здійснює автентифікацію здобувачів, інформує їх про умови проведення захисту звітів з практик, часові обмеження.

4.9. Передекзаменаційна консультація за умов використання технологій дистанційного навчання проводиться за потреби засобами систем відеоконференцій.

4.10. При проведенні семестрового контролю у формі екзамену

підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами поточного контролю знань із цієї дисципліни та підсумкового контрольного заходу – екзамену.

4.11. На екзамен можуть бути винесені тестові запитання, типові і комплексні задачі, завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань.

4.12. Конкретний спосіб та етапи проведення екзамену визначаються з урахуванням технічних і комунікативних можливостей учасників освітнього процесу. Здобувачі вищої освіти повинні мати надійний інтернет-зв'язок, у випадку усних відповідей – телефон або комп'ютер з мікрофоном, можливість встановити на комп'ютер необхідне програмне забезпечення тощо.

4.13. За наявності технічної можливості в обраній дистанційній платформі для організації екзамену, можна надати здобувачам вищої освіти право розпочати складання екзамену в обраний ними час у певному проміжку. Максимальна тривалість складання екзамену, від моменту його початку – до кінця, має бути однаковою для всіх здобувачів вищої освіти.

4.14. У разі виникнення під час складання екзамену обставин непереборної сили здобувач вищої освіти повинен негайно повідомити деканат факультету / директорат навчально-наукового інституту / аспірантуру і докторантуру або екзаменатора про ці обставини за допомогою визначеного каналу зв'язку (телефон, месенджер тощо) з обов'язковою фото- або відеофіксацією стану виконання завдань та об'єктивних факторів, що перешкоджають його завершенню. За цих обставин можливість та час складання екзамену визначається екзаменатором та деканатом факультету / директоратом навчально-наукового інституту/аспірантурою і докторантурою в індивідуальному порядку.

4.15. Здобувачі вищої освіти, які допущені до складання екзамену, але з об'єктивних причин не можуть взяти в ньому участь із використанням визначених Університетом технічних засобів, мають надати деканату факультету / директорату навчально-наукового інституту / аспірантурі і докторантурі та екзаменатору підтверджуючі матеріали до початку екзамену. У такому випадку має бути обраний альтернативний варіант складання екзамену, який би забезпечував ідентифікацію особи, дотримання академічної доброчесності та можливість перевірки результатів навчання здобувача вищої освіти.

4.16. За організацію та проведення семестрового контролю здобувачів вищої освіти, забезпечення автентифікації здобувачів вищої освіти відповідають директори навчально-наукових інститутів, декани факультетів, завідувачі кафедр, науково-педагогічні працівники.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

5.1. Проведення атестації здобувачів вищої освіти з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється за визначеним розкладом роботи екзаменаційних комісій, згідно із затвердженим графіком навчального процесу, які розміщуються на офіційному сайті університету.

5.2. Атестація здійснюється з використанням технологій дистанційного навчання через відеоконференції Google Meet, або за погодженням з начальником навчального відділу, через інші засоби відео- та аудіокомунікації, Viber, Zoom, Skype тощо.

5.3. Атестація проводиться із забезпеченням автентифікації здобувачів вищої освіти, дотримання безпекових вимог, а також норм та принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу та з обов'язковою відеофіксацією (записом).

5.3.1. У встановлений розкладом час початку атестаційного іспиту секретар екзаменаційної комісії розпочинає відеоконференцію, здійснює автентифікацію здобувачів вищої освіти та інформує їх про умови проведення атестаційного іспиту, здійснення відеофіксації та часові обмеження.

5.3.2. У випадковому порядку секретар екзаменаційної комісії проводить розподіл екзаменаційних завдань (білетів, тестів тощо) і надсилає їх здобувачам.

5.3.3. Якщо атестаційний іспит проводиться в усній формі, здобувач вищої освіти готує відповідь на питання екзаменаційного білету і в режимі відеоконференції відповідає на питання екзаменаційного білету та додаткові запитання голови та членів екзаменаційної комісії. Якщо атестаційний іспит проводиться в письмовій формі здобувачі вищої освіти письмово виконують екзаменаційні завдання і після завершення відведеного часу надсилають файл з відповідями на екзаменаційні завдання секретарю екзаменаційної комісії протягом визначеного терміну.

5.3.4. Голова та члени екзаменаційної комісії оцінюють відповіді чи письмові екзаменаційні роботи здобувачів вищої освіти за 100-бальною шкалою відповідно до встановлених критеріїв на основі індивідуальних оцінок голови та усіх членів екзаменаційної комісії.

5.3.5. Секретар екзаменаційної комісії оголошує результати атестаційного екзамену та вносить їх у протокол засідання екзаменаційної комісії.

5.4. Атестація здобувачів вищої освіти у формі захисту кваліфікаційної роботи (дипломної роботи (проекту)) з використанням технологій дистанційного навчання має здійснюватися в синхронному режимі (відеоконференція). При цьому здійснюється обов'язкова цифрова фіксація (відеозапис, аудіозапис) процесу атестації у формі захисту кваліфікаційної роботи (дипломної роботи (проекту)).

5.4.1. Для проведення захисту кваліфікаційної роботи (дипломної роботи (проекту)) допускається, як альтернативу синхронному виступу, пропонувати здобувачам вищої освіти завчасно надсилати секретарю екзаменаційної комісії відеозаписи їхніх виступів (презентацій) так, щоб на записі було видно самого здобувача вищої освіти, можна було однозначно ідентифікувати його особу та засвідчити факт його виступу. Запитання-відповіді до здобувача вищої освіти обов'язково проводяться у синхронному режимі.

5.4.2. На момент захисту кваліфікаційної роботи її паперовий примірник з власноручним підписом здобувача вищої освіти має знаходитися в екзаменаційній комісії. Його передача може здійснюватися засобами поштового зв'язку.

5.4.3. У випадку виникнення у здобувача вищої освіти технічних перешкод можуть застосовуватися процедури, аналогічні до викладених у п. 4.14 і 4.15 даного положення.

6. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

6.1. Положення вводиться в дію після схвалення вченою радою Університету та затвердження наказом ректора Університету.

6.2. Зміни до даного Положення вносяться та схвалюються вченою радою Університету у тому ж порядку, що й саме Положення.